

Änkeguiden

Stöd finns för dig.

Att bli änka eller änklings är en av de svåraste kriserna för många. Plötsligt blir allting annorlunda.

Mitt i sorgen är det ofta bra att ta sig fram med små steg och leva en stund i taget. Ingen borde bli ensam i sorgen.

Seniortjänsterna i Lovisa stad har som uppgift att stöda seniorer i svåra livssituationer. Socialhandledningen erbjuder rådgivning och handledning, reder ut problemsituationer samt finner tillsammans med dig lösningsalternativ.

Ta gärna kontakt. Låt oss tillsammans hantera de besvärliga sakerna.

Socialhandledare inom seniorservicen
tfn 040 480 6669

Seniortjänsternas servicehandledning SENNI
tfn 040 575 3147 (telefontjänst vardagar klockan 9–12)
senni.helppi@loviisa.fi

I denna handbok får du information om saker som du behöver veta när din make eller maka avlider och du blir änka eller änkling: lagstadgade rättigheter och skyldigheter samt hurdant stöd som finns tillgängligt. Förhoppningsvis har du nytta av informationen.

⊗ **Dödsattest och begravningstillstånd**

Läkaren skriver en dödsattest av vilken dödsorsaken framgår. Läkaren förmedlar också uppgiften om dödsfallet till befolkningsdatasystemet. För att begrava den avlidne behövs ett begravningstillstånd som läkaren skriver. Tillståndet kan även överlåtas till den som sköter de praktiska arrangemangen för begravningen på uppdrag av den som sköter begravningen eller kremeringen.

⊗ **Utdrag ur befolkningsdatasystemet**

Ett utdrag befolkningsdatasystemet (ämbetsbevis/levnadsintyg) behövs då man sköter dödsboets ärenden i banken, i försäkringsanstalter och vid alla andra ärenden som anknyter till den avlidne. Utdraget kan skaffas från **det regionala centralregistret** eller **myndigheten för digitalisering och befolkningsdata**. För bouppteckningen behövs också en släktutredning över den avlidne från och med 15 års ålder från alla de orter där han eller hon har varit mantalsskriven under sitt liv. En kopia av den avlidnes släktutredning och av dödsboets delägares ämbetsbetyg ska lämnas till banken. Om du är den som ordnar bouppteckningen, begär samtidigt av banken förmögenhets- och skulduppgifterna som krävs för bouppteckningen.

Det regionala centralregistret, tfn 040 868 7190

Telefontjänst vardagar klockan 9–13

crkr@evl.fi

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata,

tfn 0295 537 340. Telefontjänst vardagar klockan 9–12

⊗ **Begravningsarrangemang**

Man kommer överens med församlingskansliet om frågor som anknyter till begravningen och jordfästningen. För att få en gravplats behöver man inte tillhöra kyrkan eller använda kyrkliga ceremonier.

Församlingssekreterare Bettina Laaksonen, **tfn 044 722 9241**
agricolaforsamling@evl.fi

⊗ **Begravningskostnader**

Begravningskostnaderna betalas i första hand från den avlidnes medel. Alla begravningskostnader, inklusive eventuell gravsten, är kostnader som kan dras av i bouppteckningen.

Om den avlidne inte har medel, kan man ansöka om begravningsbidrag av socialväsendet på den avlidnes hemort.

Servicehandledningen för vuxna SISU, tfn 040 667 1798
Telefontjänst vardagar klockan 9–14
sisu.helppi@loviisa.fi

⊗ **Bouppteckning inom tre månader**

Bouppteckningen är en anmälan om den avlidnas arvingar, skulder och tillgångar. Man kan göra bouppteckningen själv eller låta en yttre person göra den. Man kan be om hjälp av rättshjälpsbyrån. Till bouppteckningen måste änkan eller änklungen och alla delägare i dödsboet tillkallas. Bouppteckningsinstrumentet inlämnas till skattebyrån. Arvsbeskattningen utförs utifrån bouppteckningsinstrumentet. Änkan eller änklungen har rätt att behålla den bostad som använts som ett gemensamt hem i sin besittning, inklusive lösöre, även om bröstarvingarna skulle kräva att egendomen ska skiftas.

⊗ **Skulder och förmögenhet**

Enligt ärvdabalkens skuldansvarsbestämmelser svarar en delägare i ett dödsbo inte personligen för den avlidnas skulder. Den avlidnas och boets skulder täcks med dödsboets förmögenhet.

⊗ **Bankkonton och rätten att använda dem**

Användningen av den avlidne makens eller makans och änkans eller änklings gemensamma konto efter dödsfallet beror på hur kontots ägare har specificerats i kontoavtalet. Om kontot är ett och-konto, det vill säga båda kontoägarna har kunnat använda kontot tillsammans, är det endast den avlidne kontoägarens dödsbos alla delägare och den andra levande kontoägaren som tillsammans har användarrätt till kontot. Om kontot är ett eller-konto, det vill säga kontot har kunnat användas av båda kontoägarna skilt för sig, fortsätter kontoanvändarrätten i princip så att den avlidnas dödsbo och kontoägaren som är vid liv har rätt att använda kontot separat. En efterlevande sambo har inte rätt till sin avlidna sambos konto.

⊗ **Rättshjälp**

Om du behöver juridisk hjälp kan du vända dig till den statliga rättshjälpsbyrån i din kommun.

Tfn 029 566 0160, ita-uusimaa.oikapu@oikeus.fi

⊗ **Efterlevandepension**

Änkan eller änklungen har rätt till efterlevandepension, om han eller hon har eller har haft ett gemensamt barn med den avlidna maken eller maken och de var gifta eller i ett registrerat partnerskap. Om det inte finns gemensamma barn, förutsätts att den efterlevande vid tidpunkten av makens eller makans död var minst 50 år gammal eller hade fått invalidpension i minst tre års tid och att äktenskapet ingicks eller partnerskapet registrerades innan änkan eller änklungen fyllde 50 år och att det hade varit minst fem år. Änkan eller änklungen har ingen rätt till

familjepension om maken eller maken hade fyllt 65 år när äktenskapet ingicks. Änkans eller änklings egen arbetspension, som redan utbetalas eller som är beräknad, inverkar på efterlevandepensionens belopp.

⊗ **Bostadsbidrag**

Änkan eller änklings kan ha rätt att få bostadsbidrag på grund av sänkta inkomster efter makens död. Bostadsbidraget ansöks från **FPA**.

⊗ **Hemservice**

Enligt socialvårdslagen ska kommunen ordna hemservice för personer som på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak eller i en särskild familje- eller livssituation behöver hjälp för att klara. Hemservice beviljas utifrån en helhetsbedömning av klientens situation.

⊗ **Övriga ställen för ekonomiskt stöd**

Från **socialväsendet** kan man fråga om utkomststöd. Genom **församlingarnas diakoniarbete** kan man även ansöka om både ekonomiskt och psykosocialt stöd.

Garantistiftelsen är en riksomfattande organisation inom socialsektorn som hjälper personer i ekonomisk kris att klara sig på egen hand.

Avgiftsfritt rådgivningsnummer 0800 980 09

⊗ **Psyiskt stöd**

Genom den offentliga hälsovården är det möjligt att komma till en läkares, sjukskötares eller psykologs mottagning. Vid behov kan en psykiater skriva en remiss till terapi så att du kan ansöka om FPA-ersättning. En sörjande kan även söka stöd från mentalvårdsbyrån och kriscentret.

Föreningen för Mental Hälsa i Finland ordnar kamratstödkurser och kamratstödgrupper, upprätthåller en kristelefon, flera kriscenter och en krisstödtjänst på nätet.

Nationella kristelefonen, tfn 09 2525 0112

www.mieli.fi/sv/sos

**Social- och krisjouren betjänar dygnet runt,
tfn 040 517 4194**

**Evangelisk-lutherska kyrkans servicetelefon, klockan 20–23
tfn 0400 221 190, www.evl.fi/kyrkanssamtalstjanst**

⊗ **Församlingarna hjälper i sorgen**

Den sörjande kan kontakta Agricola svenska församling och beställa en diskussionstid hos en präst eller en diakon.

Kontakta församlingssekreteraren som ber någon ringa dig.
Tfn 044 722 9241, agricolaforsamling@evl.fi

Mer uppgifter och nyttiga adresser:

www.loviisa.fi/sv/social-och-halsovard/seniorer/

www.agricolaforsamling.fi

www.suomi.fi

www.kela.fi/web/sv/

www.dvv.fi

www.hautajaiset.fi (på finska)

www.takuu-saatio.fi (på finska)